Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Komunikacija

Predjezična

ASD-EAST

Ciljevi

- Utvrditi razlike u teškoćama ekspresivnog i receptivnog jezika između pojedinih učenika s PSA
- Pružiti podršku edukacijskim rehabilitatorima u korištenju različitih strategija, pristupa i programa kako bi se prilagodili komunikacijskim potrebama svojih učenika i poticali razvoj njihove komunikacije

Aktivnost

Zamislite životinju…

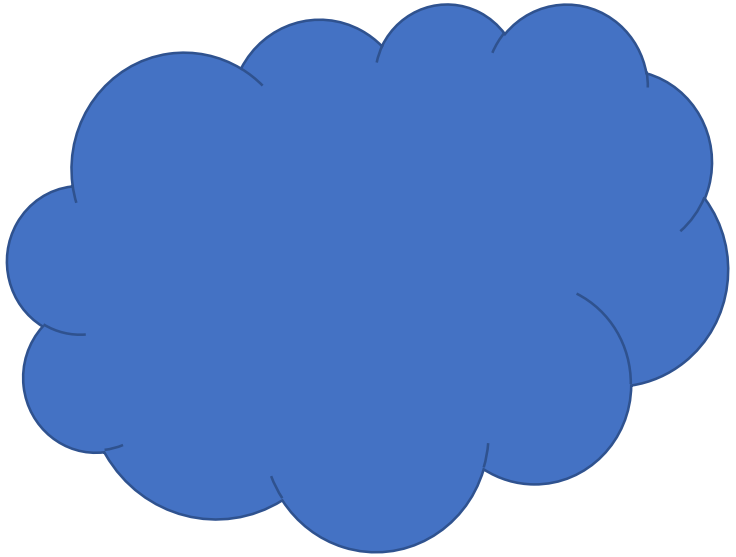

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Komunikacija je dvosmjerni proces

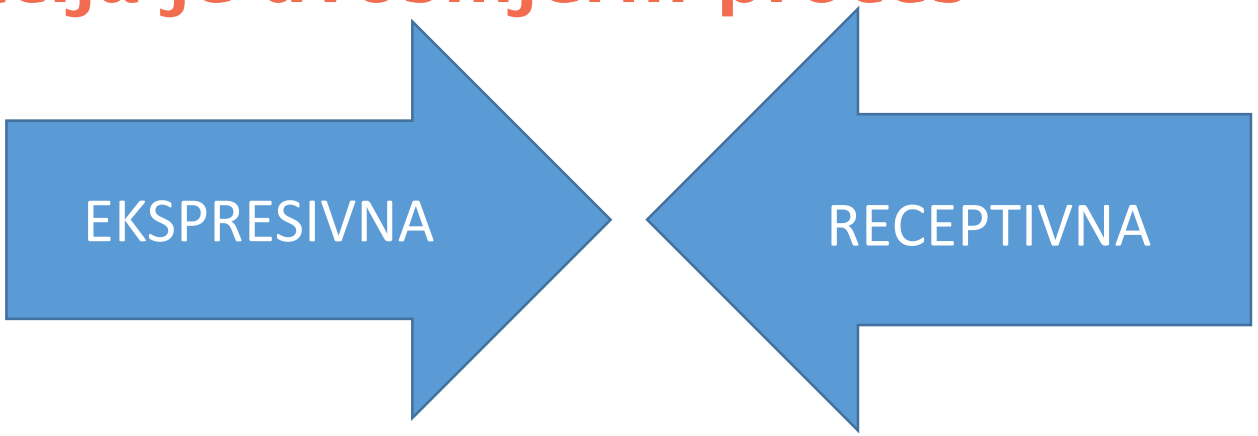

Zna li dijete:
Zašto komuniciramo?
Zbog kojeg razloga komuniciramo? (motivacija)
Imaju li dovoljno pažnje da se mogu usredotočiti na komunikaciju?
Kako gledamo na proces komunikacije?

Teškoće ekspresivnog jezika:

- Ne koriste verbalnu komunikacije na funkcionalan način
- Eholalija
- Ne koriste komunikaciju u svrhu izražavanja vlastitih potreba
- Imaju teškoće sa verbalnim izražavanjem apstraktnog mišljenja
- Ne koriste različite modulacije, tonove ili brzine prilikom verbalnog izražavanja (mogu zvučati nezanimljivo ili neobično)
- Izražavaju teškoće u dvosmjernoj komunikaciji
- Imaju teškoće sa razumijevanjem i korištenjem govora tijela i gesta

Teškoće receptivnog jezika

- Sporo shvaćaju govor komunikacijskog partnera (KP)
- Razgovor im je težak, imaju teškoće sa održavanjem razgovora
- Distraktibilni su i teško im je usmjeriti pažnju na govor KP
- Teško im je u isto vrijeme slušati i gledati KP
- Izražavaju teškoće u prepoznavanju povezanosti između različitog tona glasa i značenja poruke
- Ono što su čuli interpretiraju doslovno

Kako pomoći?

- Obraćajte se učeniku skraćenim verbalnim izrazom
- Umjesto pružanja verbalnih uputa, pokažite i modelirajte ono što treba učiniti
- Prije pružanja uputa učeniku, pridobijte njegovu pažnju; prvo mu se obratite imenom
- Pružite učeniku dovoljno vremena da „obradi” verbalnu uputu prije nego što vam pruži odgovor
- Ukoliko trebate ponoviti ono što ste rekli, nemojte parafrazirati pitanje
- Recite im „što trebaju učiniti”, a ne „što ne smiju učiniti”

Kako pomoći?

- Izbjegavajte verbalne upute koje se sastoje od više koraka
- Koristite vizualnu podršku ili geste kako biste pospješili razumijevanje verbalnih uputa
- Ne inzistirajte na kontaktu očima
- Učinite samo ono što ste rekli da ćete učiniti, nemojte obećavati bez pružanja jasnog vremenskog okvira (primjerice „Igrati ćeš se na računalu sljedeći tjedan”)

Razvoj ekspresivnog jezika

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Početi jednostavno…

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PECS: Picture Exchange Communication System

1. faza: Fizička razmjena
2. faza: Poticanje spontanosti i upornosti
3. faza: Razlikovanje slika
4. faza: Slaganje rečenične strukture
5. faza: Odgovaranje na pitanje: „Što želiš?”
6. faza: Komentiranje kao odgovor na pitanje

Poslije 6. faze: poučavanje ostalih jezičnih koncepata

Faze 1,2,3 i 4

Pustiti PECS video

A sada vi: Vježbajte 1. i 4. fazu u grupama po 3

PECS

- Vježbajte razmjenu- kako bi dijete naučilo da je komunikacija dvosmjeran proces
- Oslonite se na vizualnu strukturu- kako bi nadogradili jake strane djeteta
- Kreirajte brojne mogućnosti za vježbanje novih vještina- u prirodnom okruženju
- Uzmite u obzir motivaciju- pratite prirodne interese djeteta
- Potičite vokalizaciju

PECS

- Pokušaji komunikacije su nagrađeni, komunikacija ima svrhu
- Uvodi mogućnost izbora
- Proširuje komunikaciju na različite kontekste- PECS se NE koristi samo za vrijeme obroka
- Vježbajte u više različitih okruženja sa više različitih osoba

Učinkovitost

Lako je prenosiv

Lako ga je izraditi

Uvijek je dostupan

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Saznajte više:

- **www.pecs-unitedkingdom.com is the UK site to find out about courses and to purchase official PECS resources.**

- **You Tube ima mnogo neslužbenih videa koji prikazuju različite faze PECS-a.**

Makaton

- **Makaton je pojednostavljena verzija britanskog znakovnog jezika kreirana za djecu s teškoćama ili osobe s invaliditetom, s malo ili nimalo razvijenim govorom.**
- **Kada koristite znakove s osobom s PSA, uvijek izgovorite riječ u isto vrijeme kada ju znakujete.**

Video vježba

Jednostavni video

Makaton vježba: s partnerom, koliko znakova možete upamtiti?

Bok	Pogledaj	Bok
Jesti	Hvala	Knjiga
Toalet	Mama	Piti
Tata	Škola	Stop
Bus	Kuća	Auto
Učitelj	Sjesti	Keksić
Sada/Poslije	Koji	Olovka
Papar	Što	Gdje
Kada	Mjehurići	Igra
Zašto	Dođi	Ustati
Tko	Tiho	Voće

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Saznajte više……

- https://mummywifewoman.wordpress.com/category/makaton-monday/

Ova web stranica ima mnogo korisnih slika znakova.

- **www.makaton.org je službena web stranica na kojoj možete saznati više.**
- **Makaton knjige možete naći u slobodnoj prodaji.**

Asistivna tehnologija kao sredstvo poticanja komunikacije

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Vrijeme za refleksiju

1) Napišite minimalno 3 strategije ili tehnike koje možete odmah početi koristiti u radu sa svojim učenicima.

2) Napišite što biste dugoročno voljeli upotrijebiti u radu sa svojim učenicima.

3) Koje su najvažnije stvari koje biste odmah željeli podijeliti sa svojim kolegama.

The ASD-EAST partnership

University of Northampton

University of Zagreb
Faculty of Education and
Rehabilitation Sciences

PEDAGOGICAL UNIVERSITY OF CRACOW

Szkoła z klasą

CENTAR ZA AUTIZAM

TARGET AUTISM

ПОУ "Д-р Златан Сремец"
Скопје

Blue Firefly

Autism Europe aisbl

ASD-EAST
Autism Spectrum Disorder
Empowering And Supporting Teachers

2018-1-UK01-KA201-047872

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Disclaimer

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.